Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייאמאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.

אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
מאנצעהריג 10 גולדען עסטערי.
האלבזעהריג 5 " " " "
פיערטעליאהר 2 גול' אונד 50 קר' ע.-ו.
פיר דיא איסלאנד
מאנצעהריג 11 גולדען עסטערי.
האלבזעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-ו.
פיערטעליאהר 2 " " 75 " " " "

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
עדען טאג
אבאנומירען
אונד דיא פרענומעראציאנס-פרייס
בענינגס מיט דעם עסטאנגע דעם
בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אן
פעסט
אלט-נאמסטע נו' 1.
יאהרן מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
ציאנגעלדער צו זענדען בעקוועמע.

Nr. 127 אכטער יאהרגאנג פעסט, מאנטאג יט חשון ה.ת'ר'ל'ד. Pest, den 6. November 1876.

ווירקליכער וואפענשטיללשטאנד אונד קיין פריעדע!

נון האבען וויר יעטצט ביז 1-טען יענער 1877 איינען ווירקליכען וואפענשטיללשטאנד! אבער אב אונס דאס ביריגעליכע נייאהר פריעדען ברינגען ווירד, איזט נאך אומעד זעהר צווייפעלהאפט. עס זינד פיעלמעהר גענוגענד אישזכטען פארהאנדען, דאס מיט דעם אבלויפ דעס צווייא-מאנאטליכען וואפענשטיללשטאנדעס דער קריעג עיסט דעכט בעגינען ווירד. —

שאן אם אבענד דעס פארגען מאנטאג האט דיא טירקיא בעשלאסען, דען צוויי א מאנאטליכען וואפענשטיללשטאנד אנצונעהמען. פערלאנגט אבער איינע פרידענס-אנבאנד דען בריטישען סערבענס צו דיעזעם וואפענשטיללשטאנד, אם דיענסטאג בעפאהל אינגאטיפ דעם רוסישען קאנזול אין בעלגראד, אנגעפאנגען בריטען אב סערבען דעם וואפענשטיללשטאנד בייטרעטען, סערבען נאב הערזעג איינע צישטיממונג אנטווארט, דאנגעגען אם 3 איהר נאכמיטטאגס פערזאממעלטע דער סולטאן זיינען מיניסטער-ראטה, אם 4 איהר אינטערציבענטע ער זאהלען דען וואפענשטיללשטאנדס-פערטראג, אונד ערטיילטע זיינען אבגע-ראמענאנטען דען בעפעהל, דיא פיינדזעליגקייטען איף דעם גאנגען קריעגס-שיא-פלאטעע אפארט איינצוסטעללען. — אויך דער קריעגערישע פירסט פון מאנטענעגרא האט מיט דער טירקיא איינען צווייא-מאנאטליכען וואפענשטיללשטאנד אבגעשלאסען.

זאמיט האט רוסלאנד זיינען טראטען דאך נוכט גאנץ איינגעפיהרט: דענן דיא טירקיא האט דען צוויי-מאנאטליכען וואפענשטיללשטאנד אונד דאס פריעדענס ווערק נאך דיא דעפעשע דעס רוסישען קאנזלס מיט דער שטרענגען פארלאנגונג איינעס זעכס-וויאכיגען וואפענשטיללשטאנדעס איינגעטראפען ווار — אונד עס איזט אللה דאך בייא דעם צוויי-מאנאטליכען וואפענשטיללשטאנד געבליבען; רוסלאנד האט דעמנאך מיט זיינען פארבונדעטען אין דער אנגעלעגענהייט געהאנדעלט, אלס מיט זיינען פיינדען אים קריעגע זיעזען.

דיא טירקישע אמטליכע אנזייגע איבער דען אבשלוס דעס וואפענשטיללשטאנדעס לייטעט: עס איזט דאס בעגעהרען אונד איזט דיא פיינדליכען ווייטערגעהען דער אריאפעשען גראס-מעכטע (אللה נוכט וועגען רוסלאנד אللין!) האט דיא טירקיא איינען צווייא-מאנאטליכען וואפענשטיללשטאנד אנגעפאנגען פון 9-טען נאך-מיטאג בעי אונד דייערינג ביז 1-טען יענער 1877, צוגלייך שטאנדען!

נאך אם 1-טען נאך-מיטאג, אם פארגאבענד דעם וואפענשטיללשטאנדס-אבשלוסעס, האבען דיא טירקישען ארמעען דיא פון דען סערבען בעזעצטען הארען אין דער רוכטונג פון רוסישען ערשטיממונג, דיא שלאכט-לייניע דער סערבען דורכבראכען אונד צוגלייך סערבישע קאנאנען ערבאבען — אונד דיא פערבינדונג דער סערבען מיט שטאמבול ווידער אבגעשניטען!

סערבען האט נון גוט אבגעווייטרשאפטעט! דיא בלוטיגע דעס סערבישען פאלקעס איזט דורכגעשלאכטעט, אין גראסער טהייל דער מענגליכען בעפאלקערונג איזט איף דעם שלאכט-פעלדע גע-בליעבען; ווייטע שטרעקען דעס לאנדעס זינד פער-וויסטעט; הארדעל, גווייערבע אונד אכערבויא זינד פערניכטעט, אינגעהיעריגע שולדען אונד אין שרעק-ליכער גולד-מאנגעל גאנגען אן דעם לעטצטען רעסטע דעס לאנדעס, אונד עס ווערדען לאנגע, זעהר לאנגע יאהרע דער רוהע אונד זאממלונג נאטהיג זיין, ביז זיך סערבען אין וועניג וועדער ערהאלען ווירד. — מילאן האט זיין אנזעהען גענוג-ליך פערלאהרען — אונד שאן שפרוכט מאן פון אינער פערשיאיארונג; נאך ווערלער פירסט מארא-גיארגיעוויטש צום רעגענטען פון סערבען אינגע-זעטצט ווערדען זאللו! — דער רעגיערענדע פירסט פון מאנטענעגרא האט ווייגיסטענס אייגיג בע-דייטענדע זעגע ערהאלטען; אבער דיא סערבישע ארמעע האט ווערדענד דעס גאנצען קריעגעס נאך נוכט אין איינצעלנעס מאל געווינגט!

דיא פערהאנדלונגען ווייגען דער איינצעל-הייטען דעס וואפענשטיללשטאנדעס זינד נאך נוכט צו ענדע, אונד דיא ווערדען נאך פיעלע שטרי-טיגקייטען פערארזאכען. פארלייפיג איזט דיא גרענצע-לייניע צווישען דען ביידען פיינדליכען ארמעען נאך נוכט בעזייכנעט, אונד בייא ווערעס וואפענשטיללשטאנדע מיט ציעלסט איינע ווארבע "ווערמארקאציאנס-לייניע" פעסטגעזעטצט ווערדען, דיא פון דען ארמעען נוכט אבערשרייטטען ווערדען דארף. דיא טירקיא פערלאנגט, דאס אירע ארמעען אין דען בייזיגם אבשלוסע דעס וואפענשטיללשטאנדעס עראבערטען סערבישען אר-שאפטען פערבלייבען זאللען; רוסלאנד אבער פערלאנגט איינען ווייטערען ווייטען.

"עטצט בעשעפטיגט מאן זיך מיט דער איינ-בערייפונג איינעס קאנגרעססעס דער איינאפעאישען גראסמעכטע. רוסלאנד פערלאנגט, דאס דיא איינ-ראפעאישען גראס-מעכטע וועגען פערהאנדלונג דיעזער טירקישען אנגעלעגענהייט אין וועגערונג איינע דאנפערען אבהאלטען זאللען. אין דיעזער קאנפערענז זאלל אבער דיא טירקיא מיינען פער-טרעטער האבען. איינגאטיעה האט בעריישט איינ-גען פאלאן פיר דיעזע קאנפערענז איינגעלאדענען. דיא טירקיא האט גענען איינע דערארטיגע קאנ-פערענז נוכט איינגעווענדט, דאך פערלאנגט זיא, דאס איף זיא אין דיעזער קאנפערענז פערטרע-טען זיין זאللו. — אللה ווערדע איין אנלאסס צו גיען שטייגקייטען!

עסטערייך-אונגארן איזט יעטצט מיט דער רוסישען פאלישיק דירעקטס אונטערהענדלען. נא-מענטליך דעס גראפען אנדראשי, ווער עס איינע גראפע בעלייהונג, דאס רוסלאנד "עגע הערזעס-פארדערונג דערפעטצ אן דען סולטאן אהנע זיין ווייטערע אבזונדערונג, ווייל דעס פארזיצר פערטראגעס דארף רוסלאנד מיינען שריטט אין דער טירקיא מאכען, אהנע דיא איבריגען פערטראגס-מעכטע, צו דענען איף עסטערייך נעהארט, צו בעפראגען. איבריגענס ווירד יעטצט גראף אנדראשי אם אים וועגער רייסבראטהע וועגען זיינער איינגאלישען פאלישיק פיעלע פארווייפע צו הארען בעקאממען. שאן אין דער פארגעסטריגען ווישונג דעס ווייגעגער רייסבראטהעס ערהאב זיך אין גאנגער שטורם גענען דען עסטערייכישען מיניסטער-פרעזידענטען וויא איף גענען דען גראפען אנדראשי. דער רוסישע גזאנדטע, וועלכער עבענפאللס בייא דיעזער וויזונג וויא מיסטע צו-הארען, וויא דיא עסטערייכישען דעפעשיטען אי-בער דיא רוסישע פאלישיק אירטהיילען, אונד וויא אللעס נור דער טירקיא רעכט גיבט. דיא דעפע-שיטען אנגריפפען מאכטע דער "דייטשע דעפעשיר-טע קוראנדא. דער דעפעשירטע בארון טשאק מאכטע עבענפאللס דעס גראפען אנדראשי פארווירפע, ווייל מאן אנפאנגס אין עסטערייך-אונגארן דיא רעיאליזיאנגען אין דער הערצעגא-ווינא אונטערשטטצטע, איף פיר סערבען ווירדע דיא איינפיהר פון דען וואפענשטיללשטאנד אבער אונטערגעגעגען זיין, אונד דער שטאטהאלטער פון דען דאלמאציען, בארון ראיטש, זאللל איין מיטפערבינדעטער סערבענס זיין!

בארון טשאק זאגטע אונטער אנדערעם: "רוסלאנד ערגערט זיך איבער דיא טירקישען גרייזל-טהאטען אין בולגאריען; האט רוסלאנד אין פאللען מעגליכער געווייסהשאפטעט? איך ווייס דיעפען אונס נוכט איבער יענע גרייזל-טהאטען זא שטארק "אונגערען, דא איך ווייס נאך דאלמאציען איינע נאכאן האבען, דיא האט נאזען- אונד אהרען-אבשניידען זעהר גוט פעיגשטעהט! — ווייר מיסען דאהין טראכטען, דאס דיא טירקיא נוכט פערקירצט ווערדע, זא מאנע נור אהרע "ווייטהשאפט פערבעסערען, ווייא עס גראף אנדראשי אין זיינען רעדען-שלעגען פער-לאנגטע, אונד אונפערקירצט בלייבען. רוסלאנד וויישט נוכט נור דען צערפאלל דער טירקיא, אנ-דערען איך דען צערפאלל עסטערייכס. איין עס-טערייכישער איסווערטיגער מיניסטער מיסטע דארעד נוכט נור פיר דיא גענעגווארט, זאגדערען איך פיר עסטערייכס צומגלייך זארגען. נאכן ער דאס נוכט, זא מאנע ער צוריקטרעטען אונד דיא לייטונג דער איסווערטיגען פאלישיק בעפעסערן הענדען איבערלאסען! אנדראשי נאכן געהען אונד מיט אהם איך דער מיניסטער-פרעזידענט!"

דער דעפעשיטע דר' דעמעל זאגטע: "מיט איינעס שטאאטע, ווייא רוסלאנד, "עלבער יע-דען, דער נור פייערע גערענגען האט, נאך סיבי-ריען שיקט, דארף עסטערייך קיין בעדענס שליע-סען. דער דריייא-בונד עקסיסטירט נוכט מעהר, ווייטרעס עס דיא דייטשע טהראן-ערבע פערקנייפטע, דאס דייטשלאנד פיעל מיהע האט, אים דען פיינדען ווייטען עסטערייך אונד רוסלאנד הערצוטטעللען. ווייטרעס ווייר געזעהען האבען, ווייא דיא רוסען אין סערבען פון דען טירקען טרעטיג שלעגע בעקאממען, בייזען ווייר פון איינעם קריעגע מיט רוסלאנד נוכט מעהר צו פירכטען!"

דער דעפעשיטע דר' גראנט זאגטע: "אונזער גראף אנדראשי פערשטעהט נור, אין האפליכער קאיאליער צו זיין, אונד דיא נאנגע ווייזהייט אונזערעס אויסווערטיגען מיניסטעריאלס בעשטעהט נור אין דיעזער האפליכקייט. איך פירכ-טע, דאס אנדראשי דעס רוסען נאכגיבט; ווייאזו זאللל אונס אللזו איינע זא גראסע ארמעע, ווענן ווייר אللעס נאכגעבען מיסען?"

קוראנדא זאגטע: "מיט דעם בעגינגע דעס דריייא-קאיזער-בונדניסעס איזט דער פריעדע דורך דאזוולבע געשטארט ווארדען, ווייר מיסען רוסלאנד אין שראנקען האللטען, דאמיט עס אונס נוכט איבער דען קאפף וואכסע."

עגדליך בעמערקטע דער דעפעשיטע דר' פלעגער: "עס טערייך דארף נוכט צוגעבען, דאס זיך אין זיינען גרענצען גענען זיינען ווילען נייע שטאאטען בילדען זאللען. עסטערייך בעפאלקערונג איזט איף דעם שלאכט-פעלדע גע-בליעבען; ווייטע שטרעקען דעס לאנדעס זינד פער-וויסטעט; הארדעל, גווייערבע אונד אכערבויא זינד פערניכטעט, אינגעהיעריגע שולדען אונד אין שרעק-ליכער גولد-מאנגעל גאנגען אן דעם לעטצטען רעסטע דעס לאנדעס, אונד עס ווערדען לאנגע, זעהר לאנגע יאהרע דער רוהע אונד זאממלונג נאטהיג זיין, ביז זיך סערבען אין וועניג ווידער ערהאللען ווירד. — מילאן האט זיין אנזעהען גענוג-ליך פערלאהרען — אונד שאן שפרוכט מאן פון אינער פערשיאיארונג; נאך ווערלער פירסט מארא-גיארגיעוויטש צום רעגענטען פון סערבען אינגע-זעטצט ווערדען זאللו! — דער רעגיערענדע פירסט פון מאנטענעגרא האט ווייגיסטענס אייגיג בע-דייטענדע זעגע ערהאלטען; אבער דיא סערבישע ארמעע האט ווערדענד דעס גאנצען קריעגעס נאך נוכט אין איינצעלנעס מאל געווינגט!

דיא פערהאנדלונגען ווייגען דער איינצעל-הייטען דעס וואפענשטיללשטאנדעס זינד נאך נוכט צו ענדע, אונד דיא ווערדען נאך פיעלע שטרי-טיגקייטען פערארזאכען. פארלייפיג איזט דיא גרענצע-לייניע צווישען דען ביידען פיינדליכען ארמעען נאך נוכט בעזייכנעט, אונד בייא ווערעס וואפענשטיללשטאנדע מיט ציעלסט איינע ווארבע "ווערמארקאציאנס-לייניע" פעסטגעזעטצט ווערדען, דיא פון דען ארמעען נוכט אבערשרייטטען ווערדען דارף. דיא טירקיא פערלאנגט, דאס אירע ארמעען אין דען בייזיגם אבשלוסע דעס וואפענשטיללשטאנדעס עראבערטען סערבישען ארטשאפטען פערבלייבען זאللען; רוסלאנד אבער פערלאנגט איינען ווייטען.

"עטצט בעשעפטיגט מאן זיך מיט דער איינ-בערייפונג איינעס קאנגרעססעס דער איינאפעאישען גראסמעכטע. רוסלאנד פערלאנגט, דאס דיא איינ-ראפעאישען גראס-מעכטע וועגען פערהאנדלונג דיעזער טירקישען אנגעלעגענהייט אין וועגערונג איינע דאנפערען אבהאלטען זאللען. אין דיעזער קאנפערענז זאלל אבער דיא טירקיא מיינען פער-טרעטער האבען. איינגאטיעה האט בעריישט איינ-גען פאלאן פיר דיעזע קאנפערענז איינגעלאדענען. דיא טירקיא האט גענען איינע דערארטיגע קאנ-פערענז נוכט איינגעווענדט, דאך פערלאנגט זיא, דאס איף זיא אין דיעזער קאנפערענז פערטרע-טען זיין זאللו. — אللה ווערדע איין אנלאסס צו גיען שטייגקייטען!

עסטערייך-אונגארן איזט יעטצט מיט דער רוסישען פאלישיק דירעקטס אונטערהענדלען. נא-מענטליך דעס גראפען אנדראשי, ווער עס איינע גראפע בעלייהונג, דאס רוסלאנד "עגע הערזעס-פארדערונג דערפעטצ אן דען סולטאן אהנע זיין ווייטערע אבזונדערונג, ווייל דעס פארזיצר פערטראגעס דארף רוסלאנד מיינען שריטט אין דער טירקיא מאכען, אהנע דיא איבריגען פערטראגס-מעכטע, צו דענען איף עסטערייך נעהارט, צו בעפראגען. איבריגענס ווירד יעטצט גראף אנדראשי אם אים ווייגער רייסבראטהע וועגען זיינער איינגאלישען פאלישיק פיעלע פארווייפע צו הארען בעקאממען. שאן אין דער פארגעסטריגען ווישונג דעס ווייגעגער רייסבראטהעס ערהאב זיך אין גאנגער שטורם גענען דען עסטערייכישען מיניסטער-פרעזידענטען וויא איף גענען דען גראפען אנדראשי. דער רוסישע גזאנדטע, וועלכער עבענפאللס בייא דיעזער ווישונג וויא מיסטע צו-הארען, וויא דיא עסטערייכישען דעפעשיטען אי-בער דיא רוסישע פאלישיק אירטהיילען, אונד וויא אللעס נור דער טירקיא רעכט גיבט. דיא דעפע-שיטען אנגריפפען מאכטע דער "דייטשע דעפעשיר-טע קוראנדא. דער דעפעשיטע בארון טשאק מאכטע עבענפאللס דעס גראפען אנדראשי פארווירפע, ווייל מאן אנפאנגס אין עסטערייך-אונגארן דיא רעיאליזיאנגען אין דער הערצעגא-ווינא אונטערשטטצטע, איף פיר סערבען ווירדע דיא אונטערגעגעגען זיין, אונד דער שטאטהאלטער פון דען דאלמאציען, בארון ראיטש, זאللל איין מיטפערבינדעטער סערבענס זיין!

בארון טשאק זאגטע אונטער אנדערעם: "רוסלאנד ערגערט זיך איבער דיא טירקישען גרייזל-טהאטען אין בולגאריען; האט רוסלאנד אין פאللען מעגליכער געווייסהשאפטעט? איך ווייס דיעפען אונס נוכט איבער יענע גרייזל-טהאטען זא שטארק "אונגערען, דא איך ווייס נאך דאלמאציען אונע נאכאן האבען, דיא האט נאזען- אונד אהרען-אבשניידען זעהר גוט פעיגשטעהט! — ווייר מיסען דאהין טראכטען, דאס דיא טירקיא נוכט פערקירצט ווערדע, זא מאנע נור אהרע "ווייטהשאפט פערבעסערען, ווייא עס גראף אנדראשי אין זיינען רעדען-שלעגען פער-לאנגטע, אונד אונפערקירצט בלייבען. רוסלאנד וויישט נוכט נור דען צערפאלל דער טירקיא, אנ-דערען איך דען צערפאלל עסטערייכס. איין עס-טערייכישער איסווערטיגער מיניסטער מיסטע דארעד נוכט נור פיר דיא גענעגווארט, זאגדערען איך פיר עסטערייכס צומגלייך זארגען. נאכן ער דאס נוכט, זא מאנע ער צוריקטרעטען אונד דיא לייטונג דער איסווערטיגען פאלישיק בעפעסערן הענדען איבערלאסען! אנדראשי נאכן געהען אונד מיט אהם איך דער מיניסטער-פרעזידענט!"

דער דעפעשיטע דר' דעמעל זאגטע: "מיט איינעס שטאאטע, ווייא רוסלאנד, "עלבער יע-דען, דער נור פייערע גערענגען האט, נאך סיבי-ריען שיקט, דارף עסטערייך קיין בעדענס שליע-סען. דער דריייא-בונד עקסיסטירט נוכט מעהר, ווייטרעס עס דיא דייטשע טהראן-ערבע פערקנייפטע, דאס דייטשלאנד פיעל מיהע האט, אים דען פיינדען ווייטען עסטערייך אונד רוסלאנד הערצוטטעللען. ווייטרעס ווייר געזעהען האבען, ווייא דיא רוסען אין סערבען אין דען טירקען טרעטיג שלעגע בעקאממען, בייזען ווייר פון איינעם קריעגע מיט רוסלאנד נוכט מעהר צו פירכטען!"

דער דעפעשיטע דר' גראנט זאגטע: "מיט דעם בעגינגע דעס דריייא-קאיזער-בונדניסעס איזט דער פריעדע דורך דאזוולבע געשטארט ווארדען, ווייר מיסען רוסלאנד אין שראנקען האللטען, דאמיט עס אונס נוכט איבער דען קאפף וואכסע."

עגדליך בעמערקטע דער דעפעשיטע דר' פלעגער: "עס טערייך דارף נוכט צוגעבען, דאס זיך אין זיינען גרענצען גענען זיינען ווילען נייע שטאאטען בילדען זאللען. עסטערייך

וועגן לערם שלאגע, ווען היעפיר גליך נאר קיין גרונד פאר־האנדען!

* (איבער דיא אין מאנס־מאנטינאפעל ענטדעקטע פערשווארונג) האבען ווייר בעריימס פאר קורצעם בעריכטעט. נאכטרעגליך ווירד היעריבער נאך פאלגענדעס געמעלדעט: דיא פערשיאדער ווארען ניכט געריינגערע אלס דיא שטאטהאלטער פערשדעגער טירקישער פראווינצען. דיזע האבען דיא בעשטרעבונגען דער אנגעגוייטיגען מיניסטער בעטרעפפס דער אינגיפהרונג אייגער בעסערען פערוואלטונג ניכט הולדען וואללען, ווייל זיא דאנן ניכט מעהר אין דער לאגע ווערען, דיא ארמע בעפאלקערונג צו בעדריקען אונד אומפילנדערן. דיזע פערשיאדען זיך דאהער צו דעם פערבונד־בעריישען צווענקע, דיא גוגעגוייטיגען מיניסטער צו איבערפאללען אונד צו ערמאהרען. דא דיא פערשיאדער אין פערשיעדענען פראווינצען וואהלטען, האנגעט דיא פערשיאדונג נאטירלוך זיר אייך בייפפליכעם וועגען צו שטאנדע קאממען. דער צו הייפיגע בייפפ־וועכסעל דיעזער שטאטהאלטער אונטער איינאנדער ערזעגטע נאטירליך פערדאכט. עס וואהרד דאהער פאן דער טירקישען רעגיערונג אנגעארדנעט, דיא בריעפע אייך דער פאסט צו ערפפפנען. זיא כאם דיא פערשיאדונג אן דען טאג. דיא שטאטהאלטער וואהרען וואפפ־ד פערהאפטעט, אייך אין שטאמטשיפפ געבראכט אונד אייך ענטפערנטע אינזעלן געפיהרט, וא זיא וואהרשיינליך אייגע שטעלע בעקאממען ווערען, אים זיר צו ווילקאממאהרען. דאס טירקישע אמטס־בלאטט פערפפפנטליכט אלל דיזע בעגעבענ־הייטען מיט דער פערזיכערונג, דאס גנעמעהר דיא בעאבזיכטיגטע פערשיאדונג גענעלוך אונטערדריקט אונד דיא רוהע אין קאנסטאנטינאפעל גע־גען יעדע שטאדונג גוזיכערט זייא. עס שיינט אנ־דעם, דאס אייך דיזע אמטליכען פערזיכערונגען ניכט פיעל צו געבען זייא. אייגע דעפעשע איס קאנסטאנטינאפעל פאם 30-טען אקטאבער מעלדעט גנעמלך: „דיא פערהאפטונגען פאן פערשיאדערן ווערדען פאר־גוגעזעצט. דאס צייל דער פערשיאדונג וואר דיא גייאלטזאמע אבזעטצונג דעס סולטאנס, מאן מיס אדוא נאר אייך ווייטערע פאלגען דיזער פערשיאדונג געפאסט זיין!

מעלענראפיסשע דעפעשען

קאנסטאנטינאפעל 2-טען נאוועמבער. גענעראל אינגאטעף האט נאך אם 27. אקטאבער ערקלערט, דאס ער קאנסטאנטינאפעל אלס פיינד פערלאססען ווערדע, ווען דער סולטאן ניכט אין אייגען אינגעריינגטען ווככס־וואללען אייניגע אינגעריינגטען אייניוללטיגען ווערדע. — וויא עס זיך הייטע הערוויסשטעללט, איזט דיא סערביש אלס מעהר קאפפפ־פעהיג. מילאן האט דען גענעראל טשערנאיעף אבגעזעטצט אונד אנשטאט זיינער דען אבערסט הארוויטש צום אבער־קאמאנדאנטען ערנאנגט.

קאנסטאנטינאפעל 2-טען נאוועמבער. אייך גרונדלאגע דער שטעללונגען דער ביידען ארמעען פאם 31-טען אקטאבער נאכטס איזט אין צווייא־מאנאטליכער וואפפענשטיל־שטאנד צו שטאנדע געקאממען, אונד אבדזול קעריס פאשא וואירדע אנגעוויזען, אם 2-טען נאוועמבער מיטטאגס מיט דען שלאכטען אויפצוהאלטען. דער וואפפענשטיללשטאנד איזט געסטערן אבענדס אינטערצייכנעט וואהרדען.

* * *

זאמיט איזט דער וואפפענשטיללשטאנד אב־געשלאססען, אהנע דאס דיא טירקיא בעזאנדערע בעדינגונגען דארען קנופפען דורפפטע — אונד דער סרעיע, האט פאלגליפיג פיר זיכס וואכען אויפגע־הארט; רוסלאנד האט אלזא זיינען ווילען דורכ־געזעטצט, אונד צוואר נאך צוו רעכטען צייט: דענן נור נאך אייניגע טאגע פערזוימנס — אונד אייך בעלגראד בעפינדעט זיך אין דען הענדען דער טירקען!

ווענן זיך דיא טירקיא צו אייגער זאלבען דעמיטהונג הערבייליפע, זא מוס זיא דאך יייס־סען, דאס עס אייך פיר זיא יעטצט ניכט אין דיא־ר צייט ווערע, אייגען גראסען סרעיע גענען רוסלאנד אויפצונעהמען. ענגלאנד האט אידר זיינע מיטהיל־פע נאך ניכט פערשפראכען. — אינדעסען האט דיא טירקיא דיא גענגע־טהאטיגע, דאס סערביען, ווילכעם זא גוויארטזאם דען קריעג הערוישבע־שייאדען האט, יעטצט נאכן צערדיסמעדיט גיע־דערלייגען. דיא טירקיא האט יעטצט זאגען: „ווייר האבען אייך נאר אין לעטצטער שטונדע דזענע אייך דזענע ערגענען, דאך צייגען ווייר אונס אייך נאכגיעביג, אום נור ניכט רוסלאנד גענען אונס צו הייטען!“

אונד דאך פרכטעט מאן נאך, דאס בייא דער בעשטיממונג דער „דעמארקאציאנס־לינע“ נייע שטייטגרייטען ענטשטעהען כאנגטען. הום־לאנד כאבן עס ניכט ערטראגען, דאס דיא טירקיא איבער דיא סערבען אונד רוסען אייגען זא גלענצענדען זיעג ערפאכטען אונד ווירד דאהער נאך אייגער נייען דעמיטהונג דער טירקיא טראכטען. שטערנאיעף איזט זא דאך אין בע־רוהמטער רוסישער גענעראל — אונד דיעזער ווארדע יעטצט פאן דען טירקען זא שענדליך גע־שלאגען!

פערלאזונג

דער 1860-ער לאזע.

אים דען אם 1-טען אינגוסט 1876 פערלאזטען סערען דיעזער לאזע, ווערלבע ווייר בעריימס אין נו 90 מיטטהיילטען, ווארדען אם 2-טען נאוועמבער פאלגענדע גווינג־נוממערן געצאגען, אונד צוואר: פיעל דער הויפט־טרעפפער מיט 300000 גולדען אייך ס' 13956 נו' 10; — דער צוויייטע טרעפפער מיט 50000 גולדען אייך ס' 14362 נומ' 11 — אונד דער 3-טע טרעפפער מיט 2500 גולדי אייך ס' 16072 נו' 18; — פערנער גווייגנען: יע 10000 גולדען ס' 11531 נומ' 18 אונד ס' 15062 נומ' 4; — יע 5000 גולדען ס' 4001 נו' 2, ס' 4001 נו' 3, ס' 5332 נו' 8, ס' 5332 נו' 14, ס' 6163 נו' 15, ס' 6163 נו' 17, ס' 6261 נו' 2, ס' 6657 נומ' 17, ס' 7226 נומ' 17, ס' 7674 נו' 11, ס' 10233 נו' 14, ס' 10330 נו' 5, ס' 11696 נו' 10, ס' 15851 נו' 13, ס' 19792 נו' 15, יע 1000 ll. ס' 1913 נו' 5, ס' 2171 נו' 3, ס' 2269 נו' 18, ס' 2276 נו' 5 אונד 19, ס' 2752 נו' 2, ס' 4931 נו' 16, ס' 5522 נו' 10, ס' 6163 נו' 2, ס' 6657 נו' 9, ס' 7222 נו' 6, ס' 7674 נו' 6, ס' 8492 נו' 7, 10233 נו' 19, ס' 10335 נו' 1, ס' 10959 נו' 16 אונד 19, ס' 11494 נו' 16, ס' 11531 נו' 13, ס' 11696 נו' 9, ס' 12203 נו' 19, ס' 13556 נו' 11, ס' 13570 נו' 20, ס' 15050 נו' 14, ס' 15851 נו' 16, ס' 16659 נו' 18 אונד 19, ס' 17461 נו' 5, ס' 19226 נו' 14 אונד ס' 19754 נו' 3.

אייך אללע אכטיגען פערלאזטען סערען ענטפאללט דער גערינגסטע גווייגען פאן יע 600 גולד.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזע

געטרייד־געשעפט. פאן וויעצען וואירד גנעסטערן וועגען צו מארקטע גבראכט, דער פערקייף וואר שוואך. פערקאפט וואירדען 8000 מעטצער.

ווייצען, טהייס 600 מעטצער־צטר. 79_2 קילאגראמם 11 גולד. 75 קר. — — 100 מעטצער־צטר. 78_2 קילאגראמם 11·85 גולדען. — — 100 מעטצער־צטר. 78 קילא 11,65 גולדען. 100 מעטצער־צטר. 77_6 קילא 11,35 גולד. 300 מעטצער־צטר. 77_2 קילא 11,70 גולדען. 100 מעטצער־צטר. 77_2 קילא 11,52 גולד. — — 100 מעטצער־צטר. 77_2 קילאגראמם 11,60 גולדען. 400 מעטצער־צטר. 77 קילא 11,55 גולדען אללעס פער דייטשע מאגאטע.

קוקורוץ 900 מעטצער. 4,82—4,80 גולד. פער קאסטא. —

וווייצענפער פער פיית־יאהר 11,60—11,50 גולד.

קארן פער פיית־יאהר 9,60—9,70 גולדען.

קוקורוץ פער מאי־יוני 6,40 — 6,48 גולדען.

האפער פער הערבסט 7,60 — 7,67 גולדען. פער פיית־יאהר 7,85—7,92 גולד.

פעסטער שלאכט־פיעהמארקט. דער אייפ־טריעב איזט דעם גנעסטערן הייר שטאטטגעפונדענען שלאכטפיעהמארקטע בעטרעגט 2023 שטיק אכסען, מילכ־קיהע 132 שטיק, פיייזע פיר אכסען 47 — 54 סל', פיר קיהע 44 — 47,50 סל', פיר כיפפעל 40 — 42 סל' — פער 100 קילאגראמם שלאכט־געוויכט. זאמטט פערצעהרונגס־שטייער.

לאמטא־צייטונג פאם 31 טען אקטאבער 1876.

ב ר י נ ן 59 77 24 63 61

פעראנטווארטליכער רעדאקטער: מאיר בריס ווייס.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכט	קוואליטעט	פער דעקאמעל	פער 100 קילאגر.
וויצען נייער מאגאזער	—	—.——.—	—.——.—
„ „	—	—.——.—	—.——.—
„ „	—	—.——.—	—.——.—
„ „	—	—.——.—	—.——.—
„ „	—	—.——.—	—.——.—
„ „	—	—.——.—	—.——.—
„ „	—	—.——.—	—.——.—
„ שוויים		10.35—10.55	74·6
„ „		10.65—10.85	75.5
„ „		11 — —11.10	76.4
„ „		11.25—11.35	77.3
„ „		11.40—11.50	78.3
„ „		11.60—11.70	79·2
„ „		11.75—11.85	80·1
„ בוסטער קארן		9.85—10.—	74·6
„ „		10.10—10.30	75.5
„ „		10.45—10.65	76.4
„ „		10.75—10.85	77.3
„ „		10.90—11.05	78.3
„ „		11.15—11.25	79·2
„ „		11.30—11.40	80·1
„ ווייסענבורגער		10.40—10.60	74·6
„ „		10.70—10.90	75.5
„ „		11.05—11.15	76.4
„ „		11.30—11.40	77.3
„ „		11.45—11.55	78.3
„ „		11.65—11.75	79·2

פרוכט	קוואליטעט	פער דעקאמעל	פער 100 קילאגר.
קארן		9.25—9.11	72
וויקאשען		8.— —6.50	62
נערסטע מאלץ		6.25—5.95	62
נערסטע גערשטע		7.40—7.20	41
האפער		6.35—6.30	
קיכערלי באנאשער		6.50—6.25	73
אדערעי		4.90—4.75	
הירזע			

וויצען	פער דעצעמבער	11.50	—.—
קארן	פרוהאר	9.60	6.44
קוקורוץ		— —	— —
נערסטע		—.—	—.—
האפער	פרוהאר	7.85	—.—
		—.—	
	רעסט		

באללען-מעהל	נוסמער 0	24 50	
	„ 1	23 50	
	„ 2	22 75	
	„ 3	22 —	
	„ 4	21 —	
	„ 5	19 —	
	„ 6	17 25	
	„ 7	16 25	
	„ 8	13 80	
	„ 8½	11 20	
	שווייטשוס: אלטע	33,25	
	„ נייע	30,25	

קורז-טאבעללע פאם 2 נאוועמבער

געלד-קורז	קר סל.
וולצער-אשיא	104 50
וויקאשען	5 95
פעסטרייך-אונגארישע 8 גולדען נאלד.	
שטיק (20 פראנקס)	9 85
נאפאלעאנס'	9 85
רוסישע ייעסענקונגסנאטען	60 45
20 פראנקשטיקע	12 09
פאטיע דוקעט	1 56

לאזע	
1839-ער יאהרשיילע-לאזע נאנצע	— 254
רעסטע	— 255
1854-ער 4 פערצענטיג שטאאטס-לאזע	105 50
1860-ער „ „ נאנצע	108 75
רעסטע „ „	114 75
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	130 50
רעסטע „ 50	129 50
ראטה רענטענשיין	21 25
פרייבורג-לאזע	— 13
ראזאי-לאזע צו 40 גולדען	— 158
ראזאי-אלאסס-לאטהרינגען	29 25
אינסברוקער לאזע	— 90
קרעדיטיוס „ צו 10 גולדען	17 50
פראמיען „ 20 „ „	— 14
אנטוערפען „ 40 „ „	— 14
מאלאגי „ 40 „ „	— 29
וויאנאסלאזע „ 10 „ „	— 28
מאלאי-לאזע „ 40 „ „	13 40
	38 75

	קר סל.
אלצאיריכער לאזע צו 20 גולדען	15 90
סס. נענאלס „ „ 40 „	31 70
מאנטעניגרינער „ „ 20 „	18 75
פרייבורגער „ „ 100 „	118 —
רעסטע „ „ 50 „	— 58
ווייטשיין „ „ 20 „	22 —
ווינדישגרעצער „ 20 „	26 75
אונגארישע פרעמיענלאזע צו 100 גולד.	70 75
רעסטע צו 50 גולדען	70 75
ווייגער לאזע	93 50

ווערטה-פאפיערע	
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	74 25
פרעמיענ-אנלייהען	73 50
ווענענבערגישע	73 25
נאלדישע	83 40
מוטאלענע	— 82
אונגארישע אייזענבאהן-אנלייהען	— 97
וויינצערלענס-אפרענונגס-אבליאזונגען	70 50
פאנאנישע דער אונגארישען באנקגעזי־יין צו 5 אונגארישע פרעמיענ	85 50
דער אונגארישען הייפאטעקען באנק צו 5 אונגארישע פרעמיענ	78 25
דער אונגארישען אללגעמיינען באנקגעזי־יין אונגארישע צו 5 אונגארישע פרעמיענ	— 81
רעסטע צו 6 פרעמיענ	— —
דער פרעמיענ־לאזע־באנק	85 50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1876. Druck v. M. Burian, Marokkauerhof.

טערס אויף דיא גראסען אַרטשרשטעט, וועלכע יאסס, אלס צווייטע הויפּטשטאדט רומעניענס, אין דען לעצטערן יאהרען געמאכט. נאמענטליך ווייזן זיא דאריף הין, דאס אנשטאט דעם טעפּען קאטהרע אונד שמיטעעס דיא שטאדט גנעדיגט מיט איינעם טרעפּלבען פּ פּ ל א מ ט ע ר פּ ע ר זעהען איזט. — דא ריף אבער אפּערגעטשא צאר־נג איס: „יאס האבע איך דענן פאן אלל דעם! פאן דיזען פּערבעסערונגען האבען יא איך דיא י ד ע ן נוטצען! עס ווירדע מיר לעבער זיין, ווענן נאר קיין פּפּלאסטער אויף דער גאנצען ערדע אַרהאנדען ווערע, דאמיט נור דיא שמוטציגען ווידען מיך מאטעדע פּערזונקען מיסען!“ — היעריף שטעללטע זיך דר׳ פּ ל י י ש ל ע ן דעם מיגס־טער פאר׳, איס דעמזעלבען איבער דיא געזונד־הייטס־פּערהעלטנעסס אין יאסס בעריכט צו ערשטאטטען. דער דאקטאר זאגטע איטצער אנ־דערס: „עס איזט זעהר טרויריג, דאס ביא דען רומעניען מעהר שטערבע־פּעללע אלס געבורטס־פּעללע אַרקאָממען. נעהמט דאס זא אַרט אין שטעהט עס צו בעפּרכטען, דאס ווענען יאהר־הונדערטען דיא רומעניש נאציאן גענגלר איסשטערבען דורפּטע. נור ביא דען יודען שטעללט זיך דאס פּערהעלטנים גינסטיגער הערייס, דא ביא דען יודען ביא ווייטעם מעהר געבורטס־פּעללע אלס שטערבע־פּעללע אַרקאָממען! דער גרונד הייפּאן איזט, ווייל דיא יודען מ ע ס י נ ג לעבען, ווערהענד דיא רומעניען דער טרונקענהייט אונד איסשווייפּונג ערגעבען זינד!“ — קיים האט דער דאקטאר דיזען וארטע איסגעשפּראכען, אלס פּפּר־נעטשא ווישהענר פאן ווייגעם זיטצע איפּשפּראכנ, אים צוממער ווא טאלל אויף אונד אב לויף, מיט געבאללטער פּוסט אים זיך הערים שלוס, אונדעם ער דעם ערשראָקענען דאקטאר צוריף: „וא, זאלבען־שמערצען; זא, איך זאגע איהנען, דאס וא אן אלל, דעם שולד זינד! עס איזט אירהר פּפּליכט, דאהין צו ווירקען, ד א מ מ ה ר ר ו מ ע־ נ ע ן נ ע ב א ר ע ן א ו נ ד מ ע ה ר ו ד ע ן ש ט ע ר ב ע ן ז א ל ל ע ן!“ — דער דאקטאר שטאנד ווא פּערשטייגערט דא אונד ווארפּ׳ה, דאס עבען איינע דעפּיטאציאן אנגעמעלדעט ווארדע, „וא״א אַ ר זיך אן אללער שטללע איס דעם ציממער שלץ. — פּערנער ווירד דער „נייגן פּ־ווייגן פּרעססע“ בעריכטעט: עטוא 200 יידישע פאמיליען ווארדען דיזער טאגע איס דען דאפּערן דעם באסליער דיסטריקטעס פּערטריעבען, נאכדעם מאן דען אינגליקליכען אללעס פּערמאגען געריבב האטטע, דא לאנג דיזער יודען איזט איינע האכסט פּערצווייפּלונגספּאללע. אהנע פּערמאגען, אהנע אבדאך, אהנע היימאטה, אירען דיזען הערים,

---

ק אָ נ י נ ע ערצעהען, ווא איהן עבען דיא נייסטליכ־קייט בייזיכט.“ — —

פּלאטצליך שפּאנד מיצא אין אַללטפּער ריסטונג פאר דען צווייא שפּאנישען אָפּפּיצירען אונד ריף מיט לויטער, ווייס פּערנעהמבארער שטימע: „הארפּע, אירהר נאצאַרענער! ווי העטטען אייך הויר איבער־פּאללען אונד פּערניכטען קאָנגען, הויר איזט מיינע נאָכטע אומעע אויף דער לויער: דאך איך וויל ניכט ווא איינע שלאגנע קומפּפּען, דא ווי פּלאטצליך אויס דעם ווינקל אויף אירהר אָפּפּער שטיצע, איך וויל מיט אייך אָפּפּען, ווא איין לאוויע, קומפּפּען! זאלען מיר אלזא, ווער וויל דען קאמפּף אין אָפּפּענעם פּעלדע מיט מיר אייפּנעהמען, איך בין מיצא, ווער וואגט נון דען צווייא־קאמפּף?“

„הייר בין איך! (ריף ווילענא) דוא בייסטס דיך ניכט צו שעמען, מיט מיר איינען צווייא־קאמפּף אויפּ־צונעהמען! ווענן דוא מיך בעווינגסט, דאנן קאָנגסט דוא דיך מיט דייגער מאפּפּיקייט רוהמען. אלזא פּלאטץ נעמאכט!“ —

ווי וואללען הויר אונזערע לעזער דאראן ערינ־נערן, דאס פּאר צוישען דיא קיינער אין אייזענען מאנ־צערן אונד אייזענען העלמען קומפּפּפּען, עס וואר דא־הער שוער דיא פּערוואנדטאר פּ שטללע דעם נעגנערס צו פּרעפּפּען. מיצא אבער פּרוב ניכט יענע שוערע ריסטונג, דיא ווילענא אויפּהאפּפּט, אנדערן אין לייכטעם מאנצער־העמד, ווי דורך קעפּפּכען פּאם פּוינסטען שפּאהל נעשטע־טער טוריבאן וואר פּאן בלעגערנדעם וויס, אונד פּאן גלוי־כער פּארבע ערשיען זיין לייב־ראָק אונד קורצער מאנטעל. אן ווייגעם לינקען ארם הינג אין קלייגער רונדער שילד,

אהנע צו ווייסען, וואהין דיא זיך ווענדען קאנגטען, אים רעשטונג צו פּינדען. רומעניען מאכטע הויריגן דעם מעכטיגען רוסלאנד נאך. אייך דאך פּאנדען פּאר ניכט לאנגער צייט יודען־אויסטרייבונגען שטאטט, דאס קלייגע, אבער קעקע רומעניען טהיט אלזא נור דאס, ווא עס פּאן ווייגעם גראָסמייסטער, פּאן רוסלאנד נעמעלד, אבגעגוקט האט. אונד זאל־בע שטאאטען מאכטען דיא טורקייא מיט קריעג אויבערצוהעהן, אים „פּערבעסערונגען“ איינצופּה־רען; עס שיינט, דאס אין רוסלאנד אונד רומעניען דיא אינפּערשעמטהייט פּאסט נאך גראָסער איזט, אלס דיא ביישפּיעללאזע ראהייט!

* (ד ע ר ה ע ל ד ע נ מ י ט ה י נ ע ר א מ מ פּ ד ע ר ט ו ר ק ע ן.) דער „נייגן פּרייען פּרעססע“ ווירד איבער דיא שלאכט, ווייל־בע אם 25־טען אונד 30־טען אָקטאָבער אים מאָ־ראָיא־טהאלע צווישען דען טורקען אונד סערבען שטאטטגעפּונדען, פּאנגענדעם בעריכטעט: עס איזט קיים צו גלייבען, אין „ווייל“ פּעסטע, פּאסט אונאיינגעהמבארען שטללונגען דיא סערבען זיך בעפּאנדען. דיא הייפּשטללונג בילדעטע איין האָהע, שטייל בערג, דער צור פּערטהיידיגונג טרעפּפּלך געאיינגעט וואר. ווער דיזע פּעסטע שטללונג בעטראכטעט, דעם שיין עס געראַטען אונגלייבלך, דאס דיזעללבע איבערהויפּט ער־שטורמט ווערדען קאָנגטע. אללין דיא טורקען קעמפּפּטען מיט וואהרער טאפּפערקייט־פּעראכטונג. ווייטע, מיט 3 אָרדע 4 שיעסס־אינגען, בעמפּפּטען פּאר־טע, ביז זיא טאדט צוזאממענזאנקען. נור זא וואר דיעסמאל אין זיעג דער טורקישען אָרמעע מאָגליך. אם 30־טען מאָגאָטס, 6 אוהר אבענדס, וואר דער זיעג פּנטשטיעדען. דיא סערבען אילטען אין ווילדער פּלוכט דען בערקען דעם מאָ־ראָיא־פּלוסעס צו. דיעד פּנטשטאנד אבער אינע נייע פּערוויינונג, דא אללעס זיך דרענגטע, איבער דיא בערקע צו קאָממען, אים ניכט פּאן דען טורקי־שען פּייר־קוגעלן פּערניכטעט צו ווערדען. ווער ווערד דיזעס פּייר־קוגעל־טאר פּנטאקאס, פּאנד ווערדען. ווער דיזעס פּייר־קוגעל־טאר אים וואסס, דא אים גראָסען גערדענ־גע דער גראָסטע טהייל דער סערבישען סאָלדא־טען אין דען פּלוס שטרצטע, ווילכע אנצאהל פּאן סערבען אנלעסליך דיזעטר שלאכט צו גרונדע גינג, לאסט זיך פּאלגענדס: נאך ניכט בעשטיממען, עס איזט נור נאך דיא פּראגע: אב אייך נור ווענגע דיזעזר מייל־הערדען אם לעבען געבליעבען זינד!

* (ד י א פּ ע ר ש ו א ר י נ פּ ר ו נ ט ו נ ג פּ ע ל א ו נ ד א ו נ־ג א ט ו ע ר פּ.) איבער דיא פּערהאפּטונגען, דיא אין קאָנסטאנטינאָפּעל אַר קוריעס אייגער עגטס־דעקטען פּערשוואָרונג ווענען שטאטטגעפּונדען,

---

אין דער רעכטען האנד שווענגט זיין קוممעס שווערט, ווא עס נאך דיא אראבבר אונד טורקען האבען.

דיא צוויי נעגנער נאסען אויף איהרען פּייערינען אראבישען פּפּערדען. אלס נון ווילענא דען פּיכטבארען נעגנער הערנאָקאָممען זאה, ריסט ער אייגע שרייסטע צו־ריק אונד נאהם פּלאטצליך אייגען אוליוה, אום דעם שטאָ־סע דיינעם נעגנער גענגאיבער נאָכטע צו נעבען. מיצא מערקט דיזע אבזיכט אונד מאכטע זיך אויף דיע־זען שטאָס גאָפּפּט. ער נאך ווייגעם פּפּערד דען שפּאָרן אונד שווייצטע עבענפּאללס דעם נעגנער גענגענען — אונד דיא ביידען קומפּפּער טראָפּפּען מיט אייגער נעוואנדטהייט אויפּאיינאנדער, ווילכע דען ביידען אומגען שרעקען, פּיכטס אונד בעוואונדערונג אויפּלאסטע.

נון עגטשטאנד דער פּיכטבארליכע צווייא־קאמפּף, אנפּאנגס שיען עס, אלס אב מיצא דען פּאדישלינג שפּאָס ערהאלטען העטטע, ווייכליך וואנקטע ער אייגען אייגענבליק — אונד ער שטיעס אייגען שרייא אן אייגער שפּאנגע אויס, דיא נור דעם אל המין פּערשטענדליך וואר, וואָרויף אויך אל המין אין אללי זיינען גלייבדערן ערצטפּעדטע. — נאך אייגעם אייגענבליקע זאם מיצא ווידער הארפּ צו פּפּפּרד, דער קאמפּף בענאגען פּאן נייגס — אונד ווילענא לאג אין ווייגעם בלוטע גבאדעט אויף דער ערדע! ער וואר טאָד, מיצאס לאנגע דראנג איהם דורך דען נאקען אונד הערץ. —

אין שרייא דעם גנטזעטצעגס גנטשטאנד אונטער דען קאטהאָליקען.

„מיינע פּרייגדע! (שריע אלאנוא) ווער מיסטען דאס בלוט אונזערעס אָפּפּיצירס רעכען! הערויס צום קאמפּפּע.“

ק אָ נ י נ ע ערצעהען, ווא איהן עבען דיא נייסטליכ־קייט בייזיכט.“ — —

פּלאטצליך שפּאנד מיצא אין אַללטפּער ריסטונג פאר דען צווייא שפּאנישען אָפּפּיצירען אונד ריף מיט לויטער, ווייס פּערנעהמבארער שטימע: „הארפּע, אירהר נאצאַרענער! ווי העטטען אייך הויר איבער־פּאללען אונד פּערניכטען קאָנגען, הויר איזט מיינע נאָכטע אומעע אויף דער לויער: דאך איך וויל ניכט ווא איינע שלאגנע קומפּפּען, דא ווי פּלאטצליך אויס דעם ווינקל אויף אירהר אָפּפּער שטיצע, איך וויל מיט אייך אָפּפּען, ווא איין לאוויע, קומפּפּען! זאלען מיר אלזא, ווער וויל דען קאמפּף אין אָפּפּענעם פּעלדע מיט מיר אייפּנעהמען, איך בין מיצא, ווער וואגט נון דען צווייא־קאמפּף?“

„הייר בין איך! (ריף ווילענא) דוא בייזיכסט דיך ניכט צו שעמען, מיט מיר איינען צווייא־קאמפּף אויפּ־צונעהמען! ווענן דוא מיך בעווינגסט, דאנן קאָנגסט דוא דיך מיט דייגער מאפּפּיקייט רוהמען. אלזא פּלאטץ נעמאכט!“ —

ווי וואללען הויר אונזערע לעזער דאראן ערינ־נערן, דאס פּאר צוישען דיא קיינער אין אייזענען מאנ־צערן אונד אייזענען העלמען קומפּפּפּען, עס וואר דא־הער שוער דיא פּערוואנדטאר פּ שטללע דעם נעגנערס צו פּרעפּפּען. מיצא אבער פּרוב ניכט יענע שוערע ריסטונג, דיא ווילענא אויפּהאפּפּט, אנדערן אין לייכטעם מאנצער־העמד, ווי דורך קעפּפּכען פּאם פּוינסטען שפּאהל נעשטע־טער טוריבאן וואר פּאן בלעגערנדעם וויס, אונד פּאן גלוי־כער פּארבע ערשיען זיין לייב־ראָק אונד קורצער מאנטעל. אן ווייגעם לינקען ארם הינג אין קלייגער רונדער שילד,

---

נאך ווייגען מיגטען שפּאנדען דיא ביידען אומען איינאנדער גענגאיבער. מיצאס פּהרדע דיא ווייגען. עס גנטשפּאנן זיך אייגע הייסע שלאכט, דיא אייגען ווייגייכען אנפּאנגס פּיר דיא אראבער נאהם. באלד אבער נאהטע זיך דיא נאָכט אומען דעם קאָנגס פּערדינאנד — אונד מיצאס מיסטע דער אבערמאכט ווייכען.

ער נאך בעפּאהל צום ריקצוג, דאך קאָנגטע דיזער ריקצוג דורך דיא ענגען מאָרע ניכט וא שנעלל נעשעהען, אייגע קלייגע אומעע־אבטהיילונג בליעב נאך צוריק אונד דיזע וואירדע פּאן דען קאטהאָליקען ערייילט. דאך וואוס־טע זיך דיזע דען וויג צור ערקומפּפּען, אבער אייגע פּאן איהר וואירדע פּאן דען קאטהאָליקען נעפּאנגען — אונד אייגער דיזען נעפּאנגענען מוייען בעפּאנד זיך אויף אל המין. —

אל המין וכפּע אבזיכטליך צוריקצובלייבען, דאמיט איהן מיצאס פּערדיעע.

אל המין ווערטע זיך נאך אללער מאָגליכקייט, דא ער אין גראנאדא וויכטיגעס צו טהון האטטע, אונד דא ער זיך אויך ניכט צו קאָנג פּערדינאנד נעפּרייטע, ווייל מיצאס אינצווישען פּייגעשפּראָכען וואוידע, וואָדורך אלזא ער פּיר אייגען לייגער נעהאלטען ווערדען מאָגטע.

„ווענן דוא דיך נאך אייגען אייגענבליק ווערטס (ריף איהם אין קאטהאָלישע אָפּפּיציער צו), דאנן ווייסס דוא נעעדערגעשטאָכען!“

„איך בין ניכט אייער פּייגד! (ריף אל המין) בייגעגעס מיך אין אייער לאגער, דאמיט דער קאָנג ערהאָ־רט איך ניכט צוריק קאָנגטע!“

(אָפּפּיזיעזונג אָלגנס.)

נאך ווייגען מיגטען שפּאנדען דיא בייזען אומען אייגאנדער גענגאיבער. מיצאס פּהרדע דיא ווייגען. עס גנטשפּאנן זיך אייגע הייסע שלאכט, דיא אייגען ווייגייכען אנפּאנגס פּיר דיא אראבער נאהם. באלד אבער נאהטע זיך דיא נאָכט אומען דעם קאָנגס פּערדינאנד — אונד מיצאס מיסטע דער אבערמאכט ווייכען.

ער נאך בעפּאהל צום ריקצוג, דאך קאָנגטע דיזער ריקצוג דורך דיא ענגען מאָרע ניכט וא שנעלל נעשעהען, אייגע קלייגע אומעע־אבטהיילונג בליעב נאך צוריק אונד דיזע וואירדע פּאן דען קאטהאָליקען ערייילט. דאך וואוס־טע זיך דיזע דען וויג צור ערקומפּפּען, אבער אייגע פּאן איהר וואירדע פּאן דען קאטהאָליקען נעפּאנגען — אונד אייגער דיזען נעפּאנגענען מוייען בעפּאנד זיך אויף אל המין. —

אל המין וכפּע אבזיכטליך צוריקצובלייבען, דאמיט איהן מיצאס פּערדיעע.

אל המין ווערטע זיך נאך אללער מאָגליכקייט, דא ער אין גראנאדא וויכטיגעס צו טהון האטטע, אונד דא ער זיך אויך ניכט צו קאָנג פּערדינאנד נעפּרייטע, ווייל מיצאס אינצווישען פּייגעשפּראָכען וואוידע, וואָדורך אלזא ער פּיר אייגען לייגער נעהאלטען ווערדען מאָגטע.

„ווענן דוא דיך נאך אייגען אייגענבליק ווערטס (ריף איהם אין קאטהאָליקען אָפּפּיציער צו), דאנן ווייסס דוא נעעדערגעשטאָכען!“

„איך בין ניכט אייער פּייגד! (ריף אל המין) בייגעגעס מיך אין אייער לאגער, דאמיט דער קאָנג ערהאָ־רט איך ניכט צוריק קאָנגטע!“

(אָפּפּיזיעזונג אָלגנס.)

מום זיך יעצט מיט אנדערן מעכטען ג ע ג ע ן רוסלאנד פערבינדען." —

איס דיעזען רייכס-אטאם-פערהאנדלונגען, דיא ווייר היער נור קורץ מיטטהיילען, מאכן מאן גענוג ערזעהען, וויא מאן אין עסטעררייך געגען רוסלאנד געשטיממט איזט, אונד וויא מאן עס אויך אויף איינען קריעג געגען רוסלאנד אנקאממען לאסען מאכטע. — סערביען ערוואר טעט אויך מיט גראסטער געוויסהייט, דאס נאך אבלויף דעס וואפ-פענשטיללשטאנדעס אין גראסער קריעג בעגיננען ווערדע, דער סערבישע מיניסטער-פרעזידענט ריס-טיטש זאגטע בערייטס: דורך דיא נאכגעבונגקייט דער טירקייא איזט אין רוסיש-טירקישער קריעג נ י כ ט א ו י פ ה א ב ע ן, דענן ערסט יעצטע קאממען דיא שווערינגקייטען. ווירד דיא טירקייא איך ווייטערהין נאכגעבען, דאנן ווערדען יא אהנעהין אינזערע וויכטיגע פרעגען ניכט נור, דאנן פערארייגען ווייר אינזערע אימעע מיט דער רוסישען אונד ריקען אין בולגאריען אין. ערעגנפאללס ווערדען דיא קאטהאליקען אין דער טירקייא בעפרייט ווערדען: ענטוולך דורך דיא נאכגיעבונגקייט דער טירקייא אדער דורך איינען 1877-ער קריעג, דער צווישען רוסלאנד אונד דער טירקייא איסבריכען ווירד.

טראטץ ווייער שלעכטע אונד זייער שרעקלי-כען ניעדערלאגע זיכט שאן יעצטע סערבען נאך איינער איסרעדע, אים דען וואפענשטיללשטאנד צו שטאנדען, איינע בעלגראדער דעפעשע פאם 2. נאוועמבער מעלדעטע: "טראטץ דעם בעריים גע-שלאסענען וואפענשטיללשטאנדעס ערגייפטען דאך דיא טירקען אהרען אנגריפ איך דיא סערבען; דיא טירקען האבען אלזו דען וואפענשטיל-שטאנדעס-פערטראג געבראכען, וואגענען גן רוס-לאנד איינפערלייבט מיס." —

פערנער בראכטע איינע בעלגראדער א מ ט-ל י כ ע דעפעשע פאלגענדע מעלדונג: "דיא נאכריכטען, דאס דעלגראד פאן דען טירקען גענאמ-מע וואירדע, איזט אונריכטיג, בלאס פ א ר דיג-לגראד האט פאר אבשלוס דעס וואפענשטיל-שטאנדעס אין קלייגעס געפעכט שטאטטגעפונדען, איך אלעקסינאץ וואורדע פאן דען טירקען ניכט מיט שווערם גענאממען, דא אלעקסינאץ שאן אי-נגע טאגע צופאר פאן דען סערבען גענצליך פערלאססען וואורדע, זא דאס דיא טירקען אין דיעזע לעצטע שלאכט אונגעהינדערט איינרקען קאנגטען. — פאן דען איינוואהנערן אין אלעקסינאץ זינד אם גאנצען 50 פרייען אונד קינדער צוריקגעבליעבען. טשערנאיעף האט אבגעדאנקט אונד אנשטאטט זייער וואורדע האר וואטאוויטש צום אבערקאם-מאנדאנטען דער סערבישען ארמעע ערנאנגט.

זא פיעל שטעהט פעסט, דאס רוסלאנד נאך ענדע דעס וואפענשטיללשטאנדעס קיינען פרייג-דען, זאנדערן דען קריעג פרייוואלטיג. איס אללען זוד-רוסישען פראוויינצען ווערדען אונגעהייערע קריעגס-רוסטונגען געמעלדעט. דער קריעג איזט אלזא איעדער נור אייף צוויא מאנאטע אויפגע-שאבט — אבער ניכט אויפגעהאבען. אין דיעזען צוויא מאנאטען ווירד עס זעהר פיעל צו אבליט-ירען געבען — אונד עס ווירד אונס זעהר פרייען ווען דיא הארטע פאליטיק דאך נור מיט אייגער פרייגעגנס-פאליטיק ענדיגען זאלל! —

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דער ערסטע בריעף איזט דער קאנג.) דיעזעס אללגעמיין בעקאנגטע שפרייבייבען איזט גינמעהר צום וואהרוויבט גע-וואדען. בייא דער גערעכטען גולד-לאנד אינזע-רער מאנארכיע, וויא אללגעהיילך אין דעפיציט ענשטעהט, דא דיא שטייערן אונמאגליך דיא נאטהיגען איינגאבען דעקען קאנגען, וואורדע נא-טירליך איממער שפעקולירט, וואהער מאן דענן נייע גענעהמיגונגען הערנעהמען זאללטע, דא בע-שטייערט ווערדען קאנגטען, דאס דיבערסטע איינ-קאממען ערדעס שטאאטעס בולדעט נאטירליך דיא גרונד-שטייער, דא זיך הייבייא נכטס פערלייגנען לאסט. גן מונגעלטען גאר פיעלע אין דער שטיללע, דאס זיינע מאעסטעט דער קאנג אונד דיא מיטגליעדער דעס אללערהאכסטען הערשער-הייזעס גראסע בעדיטצונגען האבען. ווערען גן דיעזע גטער אין דען הענדען פאן פרייוואט-לייטען, זא קאנגטע מאן הייפאן בעדייטענדע סומען אלס גרונד-שטייער איינהבען. דא יעדאך נעמאנד וואגט, זייגער מאעסטעט אדער דען מיטגליעדערן דעס אללערהאכסטען הערשער-הייזעס איינע שטייער איפצולעגען, זא מוס דער שטאאט איינען בעדייטענדען פערלוסט אן גרונד-שטייערן ער-טראגען. זא אפט אבער זיינע מאעסטעט אדער אין מיטגליעדער דעס אללערהאכסטען הערשער-הייזעס איין נייעס גוט זיך ערווארב, דא שטעכטען דיא לייטע דיא קאפפע צוזאממען אונד פלייסטע-טען זיך גענעגוייטיג צו: "דורך דיעזען קייף פער-ליערט דער שטאאט וויעדער עטע סומע אן שטייערן, וועלכע דער בזיזהרייג בעוויטצער צו ענטרייכטען פערפלייכטעט וואר!" זא גינג דיעס מורדען פאר פאן יאהר צו יאהר, אהנע דאס יע-מאנד דאך גרייאנט העטטע, דיעזען גראנגען אפפענטליך צום איסדרוקג צו בריינגען. אים זא אי-בערראשענדער וואר דיא שטייער-קאממיסאן אין ווען, אלס דער דאר-טיגע פינאנג-מיניסטער אין דער ווטצונג פאם 3-טען דיעזעס דערזעלבען פאל-גענדע אונגרייאר-עטע מיטטהיילונג מאכטע: "זיינע מאיעסטעט האט מיך בעאוויפטראגט צו ער-קלערען, דאס זאוואהל ער אלס דיא מיטגליעדער דעס אללערהאכסטען הערשער-הייזעס פאן איה-רעס פרייאט-פערמאגען זא גוט אלס יעדער בור-גער איהרע שטייערן בעצאהלען וואללען!" דיעזע ערקלערונג וואורדע פאן אללעמיינען בייפאללס-רופען בעגלייטעט. היער אין פעסט האט דיעזע ער-קלערונג עבענפאללס אין פיידיגעס אויפזוהען ערעגנט. אין דער ווטצונג דער באדשעט-קאממי-מיסיאן פאם 4. דיעזעס זאגטע שעדעני: גן איזט דער קאנג, ווירקליך דער ערסטע בירגער דעס שטאאטעס, דא דען נאמען בירגער דאך נור דער פערדיענט, דער איך שטייערן צאהלט. פינאנ-מיניסטער סעלל רעפט זיך פיידיג דיא הענדע אונד זאגטע: ענדליך האבען ווייר דאך איינען בור-גער, דער געוויס פיר זיינע שטייערן ניכט עקסק-ווירט ווירד ווערדען מיסען!

* (זיילדע אינטערפעללאציאנען.) שאן יעצטע זונד פיר דיא אם 11-טען דיעזעס שטאטפינדענדע ערסטע ווטצונג דעס אינ-גארישען רייכסטאגעס דריי זעהר ווילדע אינטער-פעללאציאנען פארבייריטעט. צוויא בעציעהען זיך איך דיא אריגטאליש פאנגע; דיא דרייטע ווילל דיא רעגירונג צור פערגאנווארטונג ציעהען, ווייל דיעזע דיא אבהאלטונג איינעס פאקטע-ציעגס צו עהרען דעס טירקישען קאנזולס פערבאטען האט. וויא עס הייסט, ווערדען אללע דריי א אינטערפעל-לאציאנען פאן דאנגיל אי ר א נ י געשטעללט ווערדען. דיא איסערסט לינקע ווירד דיעזע געלע-גענהייט נעווים צור הערוויפבעשווארונג איינעס ווילדען שפעקטאקעלס בעניטצען.

* (דער רומענישע מיניסטער פערנעטשא אונד דיא יודען.) דאס אין רומעניען ניכט בלאס דער פאבעל, זאנ-דערן אויך דיא מיניסטער פאם ראהעסטען יודענ-האס ערפיללט זינד, איזט בעריים איינע אללבע-קאנגטע טהאטזאכע. מאן זאללטע עדאך מייגען, דאס איין מיניסטער דענן דאך זא פיעל מאכט האב-בען מיססע, זיינען יודען-האס צו פערהיילבען, אים איינגעסטעגנ נאך איסען אלס "גערעכט אונד אינפארטייאיש" ערשיינען צו קאנגען. דאך דער רומעניישע מיניסטער דעס אינגערן פ ע ר-נ ע ט ש א, האט ניכט איינמאל דיעזע רוקזיכט. וויא דער "גיין פרייען פעססע" בעריכטעט ווירד, וואר דערזעלבע פאר מורעצע אין אאסס. דיא בעהארדען מאכטען דעם מיניסטער נאטירליך אהרע אייפוארטונג. בייא דיעזער פערנאלאססונג לעגקטען זיא דיא אייפערקזאמקייט דעס מיניס-טער זיטצונג פאם 3-טען דיעזעס דערזעלבען פאל-גענדע אונגרייארעטע מיטטהיילונג מאכטע: "זיינע מאיעסטעט האט מיך בעאוויפטראגט צו ער-קלערען, דאס זאוואהל ער אלס דיא מיטגליעדער דעס אללערהאכסטען הערשער-הייזעס פאן איה-רעס פרייאט-פערמאגען זא גוט אלס יעדער בור-גער איהרע שטייערן בעצאהלען וואללען!" דיעזע ערקלערונג וואורדע פאן אללעמיינען בייפאללס-רופען בעגלייטעט. היער אין פעסט האט דיעזע ער-קלערונג עבענפאללס אין פיידיגעס אויפזוהען ערעגנט. אין דער ווטצונג דער באדשעט-קאממי-מיסיאן פאם 4. דיעזעס זאגטע שעדעני: גן איזט דער קאנג, ווירקליך דער ערסטע בירגער דעס שטאאטעס, דא דען נאמען בירגער דאך נור דער פערדיענט, דער איך שטייערן צאהלט. פינאנ-מיניסטער סעלל רעפט זיך פיידיג דיא הענדע אונד זאגטע: ענדליך האבען ווייר דאך איינען בור-גער, דער געוויס פיר זיינע שטייערן ניכט עקסק-ווירט ווירד ווערדען מיסען!

* (זיילדע אינטערפעללאציאנען.) שאן יעצטע זונד פיר דיא אם 11-טען דיעזעס שטאטפינדענדע ערסטע ווטצונג דעס אינ-גארישען רייכסטאגעס דריי זעהר ווילדע אינטער-פעללאציאנען פארבייריטעט. צוויא בעציעהען זיך איך דיא אריגטאליש פאנגע; דיא דרייטע ווילל דיא רעגירונג צור פערגאנווארטונג ציעהען, ווייל דיעזע דיא אבהאלטונג איינעס פאקטע-ציעגס צו עהרען דעס טירקישען קאנזולס פערבאטען האט. וויא עס הייסט, ווערדען אללע דריי א אינטערפעל-לאציאנען פאן דאנגיל אי ר א נ י געשטעללט ווערדען. דיא איסערסט לינקע ווירד דיעזע געלע-גענהייט נעווים צור הערוויפבעשווארונג איינעס ווילדען שפעקטאקעלס בעניטצען.

* (דער רומענישע מיניסטער פערנעטשא אונד דיא יודען.) דאס אין רומעניען ניכט בלאס דער פאבעל זאנ-דערן אויך דיא מיניסטער פאם ראהעסטען יודענ-האס ערפיללט זינד, איזט בעריים איינע אללבע-קאנגטע טהאטזאכע. מאן זאללטע עדאך מייגען, דאס איין מיניסטער דענן דאך זא פיעל מאכט האב-בען מיססע, זיינען יודען-האס צו פערהיילבען, אים איינגעסטעגנ נאך איסען אלס "גערעכט אונד אינפארטייאיש" ערשיינען צו קאנגען. דאך דער רומעניישע מיניסטער דעס אינגערן, דער פ ע ר-נ ע ט ש א, האט ניכט איינמאל דיעזע רוקזיכט. וויא דער "גיין פרייען פעססע" בעריכטעט ווירד, וואר דערזעלבע פאר מורעצע אין אאסס. דיא בעהארדען מאכטען דעם מיניסטער נאטירליך אהרע אייפוארטונג. בייא דיעזער פערנאלאססונג לעגקטען זיא דיא אייפערקזאמקייט דעס מיניס-טער אין דער ווטצונג פאם 3-טען דיעזעס דערזעלבען פאל-גענדע אונגרייארעטע מיטטהיילונג מאכטע: "זיינע מאיעסטעט האט מיך בעאוויפטראגט צו ער-קלערען, דאס זאוואהל ער אלס דיא מיטגליעדער דעס אללערהאכסטען הערשער-הייזעס פאן איה-רעס פרייאט-פערמאגען זא גוט אלס יעדער בור-גער איהרע שטייערן בעצאהלען וואללען!" דיעזע ערקלערונג וואורדע פאן אללעמיינען בייפאללס-רופען בעגלייטעט. היער אין פעסט האט דיעזע ער-קלערונג עבענפאללס אין פיידיגעס אויפזוהען ערעגנט. אין דער ווטצונג דער באדשעט-קאממי-מיסיאן פאם 4. דיעזעס זאגטע שעדעני: גן איזט דער קאנג, ווירקליך דער ערסטע בירגער דעס שטאאטעס, דא דען נאמען בירגער דאך נור דער פערדיענט, דער איך שטייערן צאהלט. פינאנ-מיניסטער סעלל רעפט זיך פיידיג דיא הענדע אונד זאגטע: ענדליך האבען ווייר דאך איינען בור-גער, דער געוויס פיר זיינע שטייערן ניכט עקסק-ווירט ווירד ווערדען מיסען!

פעללעטאן.

דער שטערן-זעהער.

(10-טע פאר טעצונג.)

מיצא וואוסטע נאך מערערעס ניכט, וואס פיר איהן ווייטער ווערע. ער וואוסטע ניכט, דאס אל המן יודע אונד דער פאטער פאן זיינער געליעבטען איזט; ער וואוס-טע ניכט, דאס עבען דיעזער פאטער זיינע טאכטער דעם קאטהאליש קאנגע איבערגאב אונד איינען ווייכטיגען פערטראג בייא זיך טראגע, נאך וועלכעם נראנאדא אן דיא קאטהאליקען פערראטהען ווירד — אונד ער וואוסטע אויך ניכט, דאס נור אל המן עס ווער, וועלכער דען א-אבישען קאנג נגנען מיצא ריעצט אונד איהן איינשפערראן לעסט. — וויא גון מיצא וא שנעלל פיינעוואידען, דאס וואוסטע ווידער אל המן ניכט!

מיצא דאכטע אנפאנגס, דאס פיעלליייכט דער קאנג זעלבסט דען אל המן צו דען קאטהאליקען זענדעטע, אום מיט איהנען צו אינטערהאנדלען. עגדליך זאגטע ער: «אל המן! זאגע מיר דיא וואהרהייט, האסט דוא פיעלליייכט דען קאטהאליש קאנג מיט איינעם איינעס אויסראגע אן אונזערעס קאנגע אויסגעווכט?»

«נין!»

«בוט דוא מינדעסטענס אויסערהאלב דער מויערן אויף אויסראג דעס קאנגס?»

«ווענן איך עס אין בין, זא ווערע איך איין פערר-ראטהער אם קאנגע, ווענן איך זיין נעהיימנים פערראטהען זאללטע.» —

«אל המן! דוא בוט מיר שאארף פערדעכטיג. איך מערקע שאן לאנגע, דאס דוא מיין נעגנער זיין מוסט, יא, איך האלטע דיך אין פערדאכט, דאס נור דוא דען קאנג מיט מיר פערפיינדען ו